

Opinie & Debat

HERDENKING HOLOCAUST

Steun de docent geschiedenis, opdat wij het verleden niet vergeten

Vandaag wordt de jaarlijkse Internationale Herdenkingsdag voor de Holocaust gehouden. Bij veel jongeren is kennis over de Jodenvervolging echter slecht. Daarom moet het onderwijs over de Holocaust, over alle geschiedenis, worden verbeterd.

‘Weten jullie wat de Holocaust is? Geen enkele leerling doet zijn hand omhoog. ‘Wie weet wat de Shoah is?’. Wederom geen handen te zien.

‘Wat weten jullie over de Europese Joden ten tijde van de Tweede Wereldoorlog?’ Alle handen van de jongeren gaan in het klaslokaal omhoog en ze beginnen te vertellen over allerlei aspecten van de Jodenvervolging.

Gelukkig, zo slecht is het dus niet gesteld met de kennis van de leerlingen over de Holocaust.

Bovenstaande anekdote was het begin van een recente geschiedenisles die ik gaf aan een derde klas vmbo. Het was de instap van mijn les over de Holocaust (hierover hadden zij nog geen uitleg gehad). Wat bleek nou? Ze wisten allemaal wel iets te vertellen over de Jodenvervolging ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Maar bij de historische begrippen als Holocaust, Shoah of genocide liepen ze vast. Sterker nog, ze keken of ze water zagen branden.

Mijn ervaring is kenmerkend voor wat jongeren over de Holocaust weten. Zo bleek uit onderzoek van onderzoeksbureau Panteia (in opdracht van de Anne Frank Stichting) dat kennis hierover onder de jeugd afneemt. Zo bagatelliseren meer jongeren de Holocaust en komen discriminerende opmerkingen over Joden vaker voor, waarbij zowel het praktijkonderwijs als het vmbo de kroon spanden.

Daarbij blijkt uit een rapportage van het CIDI (Centrum Informatie en Documentatie Israël) dat er een toename is van antisemitische incidenten in zowel de samenleving (een stijging van 245 procent) als op scholen (van 8 naar 40 procent). Met de herdenkingen rond het einde van de Holocaust (dit jaar 80 jaar geleden) in het achterhoofd, zijn deze resultaten een verschrikkelijke gewaarwording.

Als reactie op bovenstaande ontwikkelingen kwam de overheid vorig jaar met een nationaal plan voor de versterking van de Holocausteducatie. Resumerend, het onderwijs zal deze klus moeten opknappen. Helaas vinden veel leraren (vooral in de Randstad) het lastig om over onderwerpen die gelieerd zijn aan de Holocaust te praten.

Zo spelen bijvoorbeeld de huidige spanningen rondom het conflict Israël-Palestina hierin een grote rol. Ook is men bang voor antisemitische opmerkingen van leerlingen (bijvoorbeeld Joden zijn gierig) die als gevolg

Leerlingen van groep 7 en 8 krijgen uitleg in het Anne Frank Huis in Amsterdam. Foto ANP

Gijs Korenblik is docent geschiedenis en voorzitter van de VGN vmbo-commissie.

kunnen hebben dat de leraar de controle over de klas verliest.

Helaas bespeurde ik ook zulke gevoelens tijdens mijn recente optreden in de cultureel centrum Rode Hoed in Amsterdam. De docenten die er aanwezig waren, gaven aan dat ze hardnekkig op zoek zijn naar handvaten om dit lastige onderwerp op een veilige manier te bespreken. Ook voelden sommigen zich niet door hun collega's en leidinggevenden gesteund. Ze stonden er gewoonweg alleen voor.

Daarnaast is het niet gek dat veel jongeren (en volwassenen) twijfels hebben over de Holocaust. Wat verwacht je van een bevolking waarvan 60 procent hoogstens 2 jaar geschie-

Wat verwacht je van een bevolking waarvan 60 procent hoogstens 2 jaar geschiedenisonderwijs heeft genoten?

denisonderwijs heeft genoten? Historische kennis moet namelijk inslijten. Om bijvoorbeeld de historische begrippen Holocaust, Shoah en genocide met elkaar in verband te brengen, moet je begrijpen waarom de Joden het primaire slachtoffer waren van de nazi's. Om zulke exercities te kunnen doen, moet je bovendien een bepaalde mate van historisch besef hebben.

Maar als docenten geschiedenis op het vmbo staan wij met onze rug tegen de muur. Het vak zit bijvoorbeeld in het derde leerjaar van de mavo in een concurrentiestrijd met andere vakken, dit vanwege de recente invoering van het Praktijkgerichte Programma. Daarnaast is het vak geschiedenis in de bovenbouw van havo en vwo slechts voor de helft van de leerlingen verplicht. Het is namelijk een keuzevak in twee van de vier keuzeprofielen.

Zowel de samenleving als de politiek willen dat wij als geschiedenisdocenten de negatieve trends bij de jeugd tegengaan. Maar daar hebben wij jullie ook voor nodig! Geef ons de rugsteun die wij nodig hebben. Praat ook met je kinderen over wat er speelt en wat de Holocaust is.

Maak daarbij van het vak geschiedenis een examenvak op zowel het vmbo als de bovenbouw van havo en vwo. Geef ons daarnaast meer lesuren in de onderbouw. Met deze maatregelen zouden wij als samenleving een halt kunnen toeroepen aan de mythevorming van de Holocaust.

Opdat wij het verleden niet vergeten.